

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
MEZUNLARI İÇİN

İDARİ YARGI HÂKİMLİĞİ

ÖN SINAVI

TİCARET HUKUKU
KONU ANLATIMLI

RABİA KÖSE

PEGEM AKADEMİ

Av. Rabia KÖSE

TİCARET HUKUKU KONU ANLATIMLI
İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ MEZUNLARI İÇİN İDARİ YARGI
HÂKİMLİĞİ ÖN SINAVI

ISBN 978-625-6652-63-7

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: 2024, Ankara

Yayın-Proje: Merve Toruk Birinci

Dizgi-Grafik Tasarım: Tolga Durğun

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Değerli İdari Yargı Hâkimi Adaylarımız;

24 Ekim 2019 tarihinde yürürlüğe giren 7188 sayılı Kanun ile "İdari Yargı Hakimliği Ön Sınavı" getirilmiş ve ilk sınav uygulamasının 2024 yılında yapılmasına karar verilmiştir. İdari Yargı Hâkimliği Ön Sınavı, 24/10/2019 tarihinden sonra İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile Siyasal Bilgiler Fakültelerine kayıt yaptıranların girmesi gereken bir sınavdır. Ayrıca 31/04/2024 tarihinden sonra ilgili fakültelerden mezun olanlar da bu sınava girmek zorundadır.

İdari Yargı Ön Sınavına, programlarında hukuk bilgisine yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az dört yıllık yükseköğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olanlar girebilmektedir. Sınava giren adaylara çoktan seçmeli 100 soru sorulacaktır.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Mezunları için İdari Yargı Hâkimliği Ön Sınavına Hazırlık Konu Anlatımlı yayınıımız, PEGEM Akademi Yayıncılık tarafından; alanında uzman, sınav deneyimine sahip avukat ve akademisyen yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Geniş bir literatür taraması yapılmış, İktisadi ve İdari Bilimler ile Hukuk Fakültelerindeki ders içerikleri taranmış ve sınavda çıkabilecek konular üzerine yoğunlaşarak hazırlanmıştır.

Yayınlarmızın sınavlarınızda başarı getirmesi dileklerimizle.

PEGEM Akademi Yayıncılık

Kitabın baskı tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklere aşağıda yer alan kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

<https://depo.pegem.net/iibfmezunlari-idariyargihakimligi-ticarethukuku-guncelleme.pdf>

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

TİCARET HUKUKUNUN KONUSU VE TİCARİ İŞLETME

Ticaret Hukuku	1
Ticari İşletmenin Unsurları	3
Esnaf	5
Ticari İşletmede Merkez ve Şube	6
Ticari İşletmenin Devri	9
Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni	11
Değer Tespiti	14
Rehin Sözleşmesi	14
Rehin Hakkının Kurulması	15
Derece Sistemi	15
Çözümlü Sorular	18
Çözümler	20

2. BÖLÜM

TİCARİ İŞ, TİCARİ HÜKÜM, TİCARİ YARGI

Ticari İş	21
Ticari Hükümler	27
Ticari Davalar	29
Çözümlü Sorular	32
Çözümler	35

3. BÖLÜM

TACİR SIFATI

Gerçek Kişi Tacir	37
Tüzel Kişi Tacir	39
Tacir Sifatının Hukuki Sonuçları	40
İki Tarafın Tacir Olmasının Hüküm ve Sonuçları	43
Çözümlü Sorular	46
Çözümler	48

4. BÖLÜM TİCARET SİCİLİ

Ticaret Sicili	49
Teşkilat ve Yönetim.....	50
Sicil İşlemleri.....	52
Tescilin Etkisi	55
Çözümlü Sorular.....	58
Çözümler	60

5. BÖLÜM TİCARET UNVANI

Ticaret Unvanı	61
Ticaret Unvanının Oluşturulması	63
Ticaret Unvanları	65
Ticaret Unvanının Devri.....	68
İşletme Adı.....	69
Marka.....	70
Markanın Tescili.....	73
Markanın Koruma Süresi ve Marka Tescilinin Yenilenmesi	73
Çözümlü Sorular.....	76
Çözümler	78

6. BÖLÜM HAKSIZ REKABET

Haksız Rekabet Hâlleri	80
Haksız Rekabet Davaları	84
İhtiyati Tedbirler	88
Mahkeme Kararı ve İlanı	89
Çözümlü Sorular.....	90
Çözümler	92

7. BÖLÜM TİCARİ DEFTERLER - CARİ HESAP

Defter Tutmakta Yükümlü Olanlar	93
Tutulması Zorunlu Defterler	95
Ticari Defterlerin İçeriği.....	97
Ticari Defterlerin İncelenmesi	99
Ticari Defterlerin Sahibi Lehine Delil Olması	99
Ticari Defterlerin Sahibi Aleyhine Delil Olması	100
Defter ve Belgelerin Ziyatı (Kaybedilmesi)	102
Cari Hesap Sözleşmesi	102
Alacakların Cari Hesaba Geçirilmesi	103
Cari Hesap Sözleşmenin Sona Ermesi	105
Çözümlü Sorular.....	106
Çözümler	108

8. BÖLÜM
TACİR YARDIMCILARI

Bağlı Tacir Yardımcıları.....	110
Ticari Temsilci	110
Ticari Vekil	115
Pazarlamacı.....	118
Bağımsız Tacir Yardımcıları.....	121
Acente	121
Komisyoncu (Alım-Satım Komisyoncu)	128
Simsar (Tellal).....	132
Çözümlü Sorular.....	134
Çözümler	136

9. BÖLÜM
ŞİRKET KAVRAMI

Şirketin Unsurları.....	137
Şahıs Şirketleri	141
Sermaye Şirketleri	141
Ticaret Şirketleri.....	143
Birleşme.....	148
Bölünme	151
Tür Değişirme	152
Çözümlü Sorular.....	156
Çözümler	158

10. BÖLÜM
ADİ ŞİRKET

Adi Şirket Unsurları.....	160
Adi Şirket Kuruluşu	162
Şirket Temsili	164
Ortakların Hak ve Borçları	165
Adi Şirketin Sona Ermesi.....	168
Şirket Tasfiyesi.....	170
Çözümlü Sorular.....	172
Çözümler	174

11. BÖLÜM KOLLEKTİF ŞİRKET

Kollektif Şirketin Kuruluşu.....	178
Ortaklar Arasındaki İlişkiler.....	180
Ortakların Mali Hak ve Borçları.....	183
Ortakların Arasındaki Değişiklikleri.....	185
Şirketin ve Ortakların 3. Kişilerle İlişkileri.....	189
Kollektif Şirketin Sona Ermesi.....	191
Çözümlü Sorular.....	196
Çözümler.....	198

12. BÖLÜM KOMANDİT ŞİRKET

Adi Komandit Şirket.....	199
Adi Komandit Şirketin Kuruluşu.....	200
Şirketin ve Ortakların 3. Kişilerle Olan İlişkileri.....	204
Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket.....	206
Çözümlü Sorular.....	207
Çözümler.....	209

13. BÖLÜM ANONİM ŞİRKET

Anonim Şirket.....	211
Anonim Şirket Kuruluşu.....	215
Kuruluş Belgeleri.....	218
Genel Kurul.....	221
Genel Kurulun Toplanması.....	223
Toplantı ve Karar Yeter Sayıları (Nisabı).....	228
Genel Olarak Esas Sözleşme Değişiklikleri.....	233
Çözümlü Sorular.....	235
Çözümler.....	237

14. BÖLÜM
YÖNETİM KURULU - DENETÇİ

Yönetim Kurulu	238
Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri	239
Yönetim Kurulu Toplantıları	244
Yönetim Kurulu Üyelerinin Hak ve Borçları	246
Denetçi	251
Çözümlü Sorular	257
Çözümler	259

15. BÖLÜM
ANONİM ŞİRKETTE PAY KAVRAMI, PAY SAHİPLERİNİN HAK VE BORÇLARI

Pay Çeşitleri	260
Menkul Kıymetler	262
Pay Senetleri	262
Pay Sahibinin Hak ve Borçları	267
Azınlık (Azlık) Hakları	274
Anonim Şirketlerin Sona Ermesi	276
Tasfiye İşlemleri	279
Çözümlü Sorular	282
Çözümler	284

16. BÖLÜM
LİMİTED ŞİRKET

Limited Şirketin Kuruluşu	287
Şirket Zorunlu Organları	288
Genel Kurul.....	288
Müdür	291
Ortak Sifatının Sona Ermesi.....	295
Ortakların Hak ve Borçları	296
Çözümlü Sorular	302
Çözümler	304

17. BÖLÜM
KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

Kıymetli Evrakın Özellikleri	306
Kıymetli Evrak Türleri	307
Nama Yazılı Kıymetli Evraklar	313
Emre Yazılı Kıymetli Evraklar	316
Hamiline Yazılı Kıymetli Evraklar	320
Senet Türünün Değiştirilmesi (Tahvil).....	321
Kıymetli Evrakın Ziyayı ve İptali	321
Çözümlü Sorular.....	324
Çözümler	326

18. BÖLÜM KAMBIYO SENETLERİ

Kambiyo Senetleri	327
Kambiyo Senetlerinde Ehliyet	328
Kambiyo Senetlerinde Temsil	329
Kambiyo Senetlerinde Aval	329
Aval ile Kefalet Arasındaki Farklar	332
Poliçe.....	332
Poliçede Bulunması Zorunlu Unsurlar	334
Poliçedeki Alternatif (Yedekli) Unsurlar	335
İhtiyari (İsteğe Bağlı) Unsurlar	336
Açık (Beyaz) Poliçe	341
Eksik Poliçe	341
Poliçenin devri	342
Ciro	342
Temlik Ciro su	348
Tahsil Ciro su	349
Rehin Ciro su	350
Poliçede Kabul	350
Ödeme İçin İbraz	356
Hamilin Başvuru Hakkı	361
Hamilin Vadeden Önce Başvuru Hakkı	363
Hamilin Başvuru Hakkının Düşmesi	363
Çözümlü Sorular	365
Çözümler	367

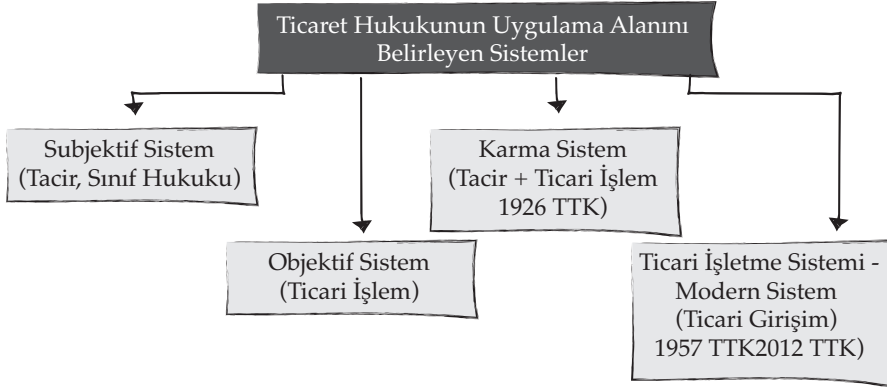
19. BÖLÜM BONO – ÇEK

Bono (Emre Muharrer Senet)	368
Bonoda Şekil Şartları	369
Bonoda Zaman Aşımı	373
Çek	373
TTK'ye Göre Çekte Şekil Şartları	375
Çekin Devri	378
Çekte İbraz Süreleri	379
Çekte Ödeme	381
Postdate Çek (İleri Tarihli) Çek	382
Hamilin Başvuru (Müracaat) Hakkı	383
Çek Türleri	385
Çözümlü Sorular	387
Çözümler	389

KAYNAKÇA	390
-----------------------	-----

1. BÖLÜM

TİCARET HUKUKUNUN KONUSU VE TİCARİ İŞLETME

TİCARET HUKUKU

Ticari iş ve işlemlere uygulanan kuralların bütününe **ticaret hukuku** denir. Türk Ticaret Kanunu'ndaki hükümlerle, bir ticari işletmeyi ilgilendiren işlem ve fiillere ilişkin diğer kanunlarda yazılı özel hükümler de ticari hükümlerdir (TTK m. 1/1). Özellikle Borçlar Kanunu, İcra-İflas Kanunu gibi kanunlarda yer alıp da ticari olaylara uygulanabilen hükümler, ticari nitelik taşır ve ticaret hukukunun kapsamına dahildir.¹

Türk Ticaret Kanunu, Medeni Kanun'un ayrılmaz bir parçasıdır (TTK 1/1). Özel hukukun dahildir.

1. Subjektif Sistem ⇒ Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken ticari faaliyetin “özne”si olan “tacir”i esas almıştır. Bu sistemde ticaret hukuku “sınıf hukuku, tacirler hukuku” niteliğindedir.

¹ Karahan - Ticaret Hukukuna Giriş, 1.

1673 - 1681 tarihli Fransız Kara ve Deniz Ticareti Emirnameleri, 1897 Alman Ticaret Kanunu subjektif sisteme göre hazırlanmıştır.

2. Objektif Sistem ⇒ Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken “ticari işlem”i esas almıştır. Ticaret hukuku “ticari işlemler” hukukudur.

1807 Fransız Ticaret Kanunu objektif sisteme göre hazırlanmıştır.

3. Karma Sistem ⇒ Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken “hem taciri hem de ticari işlemi” esas alan sistemdir.

1926 tarihli TTK, karma sisteme göre hazırlanmıştır.

4. Ticari İşletme Sistemi ⇒ Modern Sistem → Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken “ticari işletme”yi esas alan sistemdir.

1957 yürürlük tarihli 6762 sayılı TTK ile 01.07.2012 yürürlük tarihli 6102 sayılı TTK modern sistem-ticari işletme sistemine göre hazırlanmıştır.

Çıkış Soru

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun düzenlenmesinde hangi sistem benimsenmiş ve aşağıdakilerden hangisi esas alınmıştır?

- A) Subjektif sistem ve tacir
- B) Ticari işlem esası
- C) Ticari işletme esasına dayanan modern sistem
- D) Objektif sistem ve ticari iş
- E) Karma sistem ve hem tacir hem de ticari iş ve işlemler

Çözüm

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun düzenlenmesinde “ticari işletme esasına dayanan modern sistem” benimsenmiştir.

Cevap C

Ticari İşletme

Tanımı: Ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan, faaliyetin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir (TTK 11/1).